

Copyright © 2020 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı

<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>

Gençlik Araştırmaları Dergisi • Ağustos 2020 • 8(21) • 5-17

ISSN 2147-8473

Gençlerde Rekreatif Spor Davranışı: Hazcı ve Faydacı Değer

Cem Yeşilyurt*

Caner Çalışkan**

Hande İnan***

Öz

Günümüz toplumları için rekreasyon ve spor, modern yaşamın stresini azaltan, zihin ve beden sağlığına olumlu katkılar sağlayan önemli unsurlardır. Özellikle genç nüfus için önem arz eden bu durum, daha güçlü bir nesil için yadsınmaz bir gerçeklik ortaya koymaktadır. Bu düzlemde, gençlerin, gelecekte rekreatif amaçlı spor yapma niyetleri üzerinde hangi motivasyonların etkili olduğu sürdürülebilir planlamalar açısından oldukça önemlidir. Bu çalışmanın amacı, gençlerin gelecekte rekreatif amaçlı spor yapma niyetleri üzerinde hazcı ve faydacı değerlerin etkisini araştırmaktır. Araştırma kapsamında, Adıyaman merkez ilçesinde bulunan kamuya ait bir spor tesisinde, rekreasyon amaçlı sportif faaliyetlerde bulunan 162 gence anket uygulanmıştır. Verilere ilişkin yapılan korelasyon analizi sonucunda gençlerin gelecekte rekreatif amaçlı spor yapma niyetleri üzerinde hem hazcı hem de faydacı değerlerin etkili olduğu saptanmıştır. Bununla birlikte yapılan regresyon analizinde her iki değerlerin gençlerin gelecekte spor yapma niyetini pozitif yönlü ve anlamlı şekilde etkilediği belirlenirken hazcı değerlerin faydacı değere göre nispeten daha etkili olduğu saptanmıştır. Son olarak bulgular ile ilgili görüş ve öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Gençler, Rekreatif Spor, Hazcı ve Faydacı Değer, Gelecek Davranış Niyeti

* Arş.Gör.Dr., Adıyaman Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, cyesilyurt@adiyaman.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-2193-5406

** Dr. Öğr.Üyesi, Adıyaman Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, ccaliskan@adiyaman.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-7774-1769

*** Dr. Öğr.Üyesi, Adıyaman Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, hinan@adiyaman.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-0095-8003

Abstract

For today's societies, recreation and sport are important elements that reduce the stress of modern life and make positive contributions to the mental and body health. This situation, which is especially important for the young population, reveals an undeniable reality for a stronger generation. In this context, it is very important for sustainable planning which motivations are effective on the intention of young people to do recreational sports in the future. The aim of this study is to investigate the effect of hedonic and utilitarian value on young people's intention to engage in recreational sports in the future. Within the scope of the research, a questionnaire was conducted on 162 young people engaged in recreational activities in a public sports facility in the central district of Adiyaman. As a result of the correlation analysis of the data, both hedonic and utilitarian values were found to be effective on the intention of young people to do recreational sports in the future. However, in the regression analysis, it was determined that both values positively and significantly affected the intention of young people to do sports in the future, while hedonic value was found to be relatively more effective than utilitarian value. Finally, regarding the findings, opinions and suggestions are presented.

Keywords: Youth, Recreational Sports, Hedonic and Utilitarian Value, Future Behavior Intention

Giriş

Rekreasyon, bireylerin kişisel memnuniyet, sosyal kazanım ve tatmin duygusu için iş ve çalışma saatleri haricinde veya boş zamanlarında gönüllülük amacıyla gerçekleştirdikleri faaliyetler bütünü olarak tanımlanabilir (de Freitas, 2003; Tütüncü ve ark., 2011). Rekreasyon kavramının gündelik yaşamda daha çok yer etmeye başladığı gözlemlenmektedir. Toplumda görülen sosyo-kültürel değişimin yanı sıra, sağlıklı yaşam bilincinin artması ve medyanın etkisi kavramla ilgili yaygın bir farkındalık uyandırmıştır (Tekin ve ark., 2009:850).

Rekreasyonel faaliyetlerin en çok ilgi çeken, kapsamca geniş olan ve çeşitlilik sunan türü sportif olanlardır. Nitekim çoğu çalışmada belirtildiği üzere, sportif amaçlı faaliyetlere katılım birçok ülkede boş zaman ve rekreasyonun önemli bir yönünü temsil ederken (Funk ve ark., 2009:126), bu tür rekreasyon faaliyetleri günümüz yaşamının bir parçası haline gelmiştir (Sevil, 2012: 19). Bireylerin rekreatif amaçlı spor yapmalarının arkasında pek çok neden bulunmaktadır. Şehir yaşamının neden olduğu stresten kurtulma, temiz havada bulunma, doğaya daha yakın olma, sahilden keyif alma, avlanma, açık havada gezme ve bağlı olarak bütün bu faaliyetlerden alınan haz, söz konusu nedenlerden bazılarıdır (Bell,

2005: 1). Rekreatif faaliyetler sayesinde bireylerin birçok kişisel ihtiyacını karşıladığı görülmektedir. Örneğin fiziki ve ruhsal sağaltım, sosyalleşme, keşfetme duygusunun gelişmesi, yeti kazanımı, çalışma motivasyonu, hareketlilik ve elbette mutluluk rekreatif faaliyetlerin önemli çıktıkları arasında yer almaktadır (Karaküçük, 2008: 95). Güncel rekreatif spor faaliyetleri, insanlara çalışma dışı zamanlarını nasıl geçirecekleri konusunda önemli bir deneyim yelpazesi sunmaktadır. Bu faaliyetler kolaydan zora, bireysel olandan takım çalışmasına ve maliyet bakımından ucuzdan pahalıya sıralanan geniş bir aralıkta şekillenmektedir (Jennings, 2007: 1).

Rekreatif spor faaliyetlerinin dikkat çeken bir boyutu da gençlerin bu faaliyetler ile olan etkileşim düzeyidir. Günümüzde, genç nüfus içinde büyük bir kesimin bilgisayar ve cep telefonu gibi teknolojik ürün bağımlılıkları nedeniyle hareketsiz bir yaşam sürdürdüğü ve bu kesimin gün geçtikçe genişlediği gözlemlenmektedir (Yeşilyurt, 2019). Şüphesiz, sürekli gelişen teknoloji ve özellikle internet kullanımı her yaşta bireyin vazgeçilmezidir (Dinç, 2015). Dünya Sağlık Örgütü (WHO) (2018) verilerine göre, ergen bireylerin %81'i (11-17 yaş) hareketsiz bir yaşam sürdürürken bu oran bir anlamda Dünya Dağlık Örgütü'nün fiziksel aktivite konusundaki endişelerini doğrular bir gerçeklik ortaya koymaktadır. Reichert ve ark.'na (2007:515) göre, dünya üzerinde milyonlarca insan fiziksel aktivitelerden uzak hareketsiz bir yaşam benimsemektedir. Bu durum özellikle genç nüfus arasında obezitenin yaygınlaşmasına ve küresel sağlık sorunlarından biri haline gelmesine neden olmaktadır (WHO, 2012).

Olumsuz verilere rağmen, serbest zamanlarını rekreatif amaçlı spor yaparak geçiren gençlerin sayısı da yadsınamayacak düzeydedir (Yeşilyurt, 2019). Rekreatif spor faaliyetleri; gençlerin fiziki güç seviyelerini artırma (Hoffman ve ark., 2005: 158), yeni beceriler kazanma, sağlıklı olma (Stern,1990:94), kendini rahat ifade edebilme ve stresle başa çıkabilme (Todaro, 1993:24-26) gibi konularda önemli katkılar sunmaktadır. Bu noktada rekreatif spor faaliyetleri gençlerin yaşamlarını dengeleme ve etkileşim kurma noktasında sosyal, duygusal ve fiziksel sağlıklarına katkı sağlamaktadır (Snodgrass ve Tinsley, 1990: 36). Anlaşılabileceği üzere gençlerin rekreatif spor davranışı geliştirmeleri üzerinde çok farklı nedenler etkili olabilmektedir. Kuzgun'a (2000) göre, bu davranışın harekete geçmesi ve yaygınlaşması için psikolojik ihtiyaçların karşılanması önem arz etmektedir. Bu noktada iki önemli soru öne çıkmaktadır. Birincisi genç bireylerin bu tür faaliyetlere katılmadan ne beklediği, ikincisi ise kazanımlarının ne olduğudur (Kanters ve Forester, 1997:3). Bu sorulardan hareketle, sportif faaliyetlerin yapılmasının nedenleri arasında çeşitli motivasyon unsurları bulunmaktadır. Bu çalışmada, rekreatif amaçlı spor yapan gençlerin gelecekte de bu davranışı sürdürmeleri üzerinde hazcı ve faydacı değerlerin etkisi incelenmiştir. GURSOY, SPANGENBERG VE RUTHERFORD'A (2006:280) göre; sosyoloji, psikoloji, ekonomi ve pazarlama gibi çeşitli disiplinlerde, bir duruma karşı var olan tutumu daha iyi anlamak için haz ve fayda unsurunun araştırılması önerilen bir yaklaşımdır. Bu bağlamda, genç bireylerde gelecek yönlü rekreatif spor davranışının altında yatan ilgili faktörlerin incelenmesi, araştırmanın

önemi bakımından iki unsuru öne çıkarmaktadır. Birincisi, araştırmamanın değişkenleri ve bu değişkenler arasındaki nedensellik düşünüldüğünde ilgili alanyazında yeterli düzeyde bir çalışma bulunmamaktadır. İkinci unsur ise, çalışmanın bu alanda yapılacak planlamalar açısından pratik düzeyde fayda sağlayacağı öngörülmektedir.

Hazcı ve Faydacı Değer

Haz ve fayda kavramları, davranış veya tutumların altında yatan farklı motivasyonlardır. Faydacı değer; rasyonel ve hedef odaklı bir isteklendirme olarak tanımlanabilirken, hazcı değer; mutluluk, uyanış ve eğlence arayışını ifade etmektedir. Bu nedenle, faydacılık dışsal motivasyonun bir şekli olurken hazcılık içsel motivasyonu işaret etmektedir (Lin, Wang ve Chou, 2012: 446). Bu noktada içsel motivasyon, bireyin herhangi bir faaliyeti dışarıdan zorlama hissi olmadan kendi karar verme duygusu ile gerçekleştirmesini ifade etmektedir (Ryan, 1991: 253). Dışsal motivasyonda ise söz konusu faaliyet bireyin ilgi odağında yer almayabilir. Önemli olan bu faaliyetin sonuçlarıdır (Ntoumanis ve ark, 2009: 253). Benzer söylemle haz yaklaşımı duygusal kaynaklı olurken, fayda yaklaşımı bilişsel kaynaklıdır. Her iki söylemden hareketle, haz alınan bir deneyim kendi içinde motive edici ve doğası gereği ödüllendirici olurken tek başına bir amaç niteliği taşıyabilmektedir. Buna karşılık, faydacı deneyim, dışsal olarak motive edici olurken, kendi içinde ödüllendirici değildir. Ancak daha yüksek bir hedefin başarılmasında etkili olduğu söylenebilir (Botti ve McGill, 2010:1067). Haz yaklaşımında, bir durumun gerçekleşmesi ile oluşan duygudan bahsedilebilir. Faydacı yaklaşımda ise söz konusu durumun sağladığı somut işlevler dikkate alınmaktadır (Voss, Spangenberg ve Grohmann, 2003:310). Aynı durum ekseninde, deneyimlenen bir olayın estetik ve duygusal yönü haz değerleriyle yorumlanabilirken araçsal yönü faydacı değerle açıklanabilmektedir (Yoshida, James ve Cronin, 2013: 54).

Haz ve Fayda Ekseninde Rekreatif Spor Davranışı

Bir davranışın oluşmasında veya devamlılığında haz ve fayda faktörlerinin rolü önemli olup, o davranış üzerindeki etkileri karmaşıktır. Bir konu hakkında gerçekleşen ediminin arka planında duygudan duygusallığa, sübjektif çıkarımdan nesnel kazanca değin farklı değişkenler işlev görmektedir. Her iki durumun ortak paydasında beliren sonuç ise gerçekleşen davranış ile ilgili nesnel ya da değil, bir değer beklentisinin olmasıdır (Firat ve Aydın, 2016:1845). Bu ayırmada bir davranışın oluşumunda veya devamlılığında hangi değer beklentisinin olduğu ya da bu değerlerin ne oranda ağırlık kazandığı önemli görülebilir.

Rekreatif spor davranışı açısından, konunun her iki boyutunun da ağırlık kazandığı görülmektedir. Nitekim rekreatif spor, fiziksel ve ruhsal ihtiyaçlar arasında denge kurarak bir yaşam tarzı oluşturabilirken; aynı zamanda bu unsurlara olumlu katkılar sağlayan bir faaliyet olmaktadır (Hanani, 2017:96). Dolayısıyla gençlerin gelecek yönlü rekreatif spor yapma davranışı üzerinde her iki faktörün de etkili olduğu söylenebilir.

Konuya diğer taraftan bakıldığında, çoğu bireyin fizik ve sağlık açısından fayda elde edeceğinin farkında olmasına rağmen spor yapmaması veya yapılan sporların yarıda bırakılması (Sarrazin, Boiché ve Pelletier, 2007: 229-230) haz değerini faydacı değere göre ön plana çıkarmaktadır. Nitekim Claus ve Maklan (2011:1347), haz faktörünü sportif bir faaliyetin ana unsurlarından biri olarak görürken bu faktörün aynı zamanda söz konusu faaliyetle birlikte hissedilen heyecanı ve deneyimi ifade ettiğini belirtmektedir. Benzer söylemle, haz değerinin genç bireylerin rekreatif spor davranışlarını daha çok etkilediği düşünüldüğünde, sonuç olarak içsel motivasyonun dışsal motivasyona göre daha etkili olduğu anlaşılmaktadır (Pelletier ve ark., 1998; Deci ve Ryan, 1985). Buradan hareketle araştırmanın hipotezleri şu şekilde oluşturulmuştur:

- H1:** Gençlerin gelecek yönlü rekreatif spor yapma davranışı üzerinde haz değerinin olumlu ve anlamlı bir etkisi vardır.
- H2:** Gençlerin gelecek yönlü rekreatif spor davranışı üzerinde faydacı değer olumlu ve anlamlı bir etkisi vardır.
- H3:** Gençlerin gelecek yönlü rekreatif spor davranışı üzerinde haz değeri faydacı değere göre daha etkilidir.

Yöntem

Ölçüm Aracı ve Örneklem

Çalışmada veriler anket tekniği ile elde edilmiştir. Ölçüm aracı, Lin, Wang ve Chou'nun (2012) çalışmasından adapte edilmiştir. Kullanılan ankette hazcı değer (5 ifade), faydacı değer (4 ifade) ve gelecek niyeti (3 ifade) olmak üzere üç kısım bulunmaktadır. Anket 5'li likert şeklinde olup, cevaplar "kesinlikle katılmıyorum-...-kesinlikle katılıyorum" aralığında oluşturulmuştur. Anket uygulaması, Adıyaman merkez bölgesinde kamuya ait bir spor tesisinde rekreatif amaçlı spor yapan ve kolayda örnekleme yoluyla ile seçilen 162 gence uygulanmıştır.

Demografik Veriler

Katılımcıların %46'sı 25-29 yaş aralığında (74 kişi) bulunmakta ve %52.5'i kadın katılımcılardan (85 kişi) oluşmaktadır. Katılımcılar arasında lisans mezunu olanlar ilk sırada (%35.8) yer alırken, bunu %31.5 ile lise mezunu olanlar izlemektedir. Araştırmaya katılan 162 kişiden toplanan demografik veriler Tablo 1'de özetlenmiştir.

Tablo 1. Katılımcılara Ait Demografik Veriler

Kategori	n	%	Kategori	n	%
Yaş			Eğitim Düzeyi		
13-18	34	21.0			
19-24	54	33.0			
25-29	74	46.0	İlköğretim	32	19.7
Cinsiyet			Lise	51	31.5
Kadın	85	52.5	Önlisans	21	13.0
Erkek	77	47.5	Lisans	58	35.8

Normallik Testi

Verilerin analizi yapılmadan önce normallik değerlerine, homojenlik ve birbirlerinden bağımsız olup olmadıklarına bakılmıştır (Green ve Salkind, 2007). Öncelikle eksik veri kontrolü yapılmış, eksik veri olmadığı tespit edilmiştir. Maddelerin normallik varsayımını incelemek amacıyla basıklık ve çarpıklık (Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk) testlerinden yararlanılmıştır. Sonuçlar Tablo 2’de gösterilmektedir.

Tablo 2. Verilerin Hazcı / Faydacı Değer ve Gelecekte Spor Yapma Niyetleri ile İlgili Normallik Testi

Alt Boyutlar	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	Statistics	Df	Sig.	Statistics	Df	Sig.
Faydacı Değer	.312	162	.000	.754	162	.000
Hazcı Değer	.158	162	.000	.876	162	.000
Gelecek Niyeti	.217	162	.000	.825	162	.000

Tablo 2 incelendiğinde faydacı / hazcı değer ve gelecek niyeti boyutları ile ilgili puan dağılımının normal olmadığı ortaya çıkmıştır ($P < .05$). Boyutlar normal dağılım göstermediği için basıklık ve çarpıklık katsayıları incelenmiş ve bu katsayıların +2 ile -2 arasında olduğu tespit edilmiştir (faydacı değer [-.973, -.185] ; hazcı değer [-1.153- 1.517]; gelecek niyeti [-.964 -.007]). Buradan hareketle ilgili puanların normal dağıldığı kabul edilerek (George ve Mallery, 2011) analizler gerçekleştirilmiştir.

Ölçeklerin Geçerlik ve Güvenirlik Analizleri

Örneklem yeterliliğini belirleyebilmek ve verilerin faktör analizi yapabilmeye uyumluluğunu belirleyebilmek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett Küresellik testleri uygulanmıştır. KMO örneklem yeterlilik indeksinin, yüzde 60'dan büyük ve Barlett küresellik testinin anlamlı çıkması ($p < .05$) verilerin faktör analizi yapılabilmesine elverişli olduğunu göstermektedir (Büyüköztürk, 2007). Bu çalışmada KMO ve Barlett Küresellik testinin kabul edilir aralıkta olduğu belirlenmiştir (bkz. Tablo 3, 4 ve 5).

Çalışmada kullanılan ölçeklerin yapısal geçerliliğini belirleyebilmek için açıklayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiş; geçerli olan yapıların güvenirlilik düzeylerini belirlemek için Cronbach Alfa testi değerleri esas alınmıştır. AFA testinde her faktörün en az üç maddeden oluşması ve maddelerin faktör yüklerinin minimum 0.30 olması sonucunda varimax döndürme yönteminin kullanılmasına karar verilmiştir.

Faydacı niyet ölçeği için yapılan AFA testi sonucunda veri setinin tek bir boyuttan oluştuğu gözlemlenmiştir. KMO değeri 0.804 olarak hesaplanmış ve bu değer örneklem büyüklüğünün faktör analizi için uygun olduğunu göstermiştir. Barlett küresellik testi sonuçları incelendiğinde ise ki-kare ($\chi^2=399.809$; $p < .001$) değerinin anlamlı olduğu belirlenmiştir. Ölçekteki geçerli dört ifadeye ilişkin açıklanan ortalama varyans (AVE) değeri yaklaşık 0.76; birleşik yapı güvenirliliği (BYG) .93 olarak belirlenmiştir. İlgili ifadelerin faktör yükleri 0.913 - 0.791 değerleri içinde değişim göstermektedir. Ayrıca ifadelerin yapısal geçerlilik değerlerinin Hair ve ark. (2010); güvenirlilik değerlerinin ise Nunnally (1978) tarafından önerilen aralıklarda olması nedeniyle dört ifadeden oluşan tek faktörlü yapının geçerli ve güvenilir olduğu söylenebilir.

Tablo 3. Faydacı Değere Yönelik Geçerlik ve Güvenirlik Analizi Değerleri

Boyutlar	İfadeler	Faktör Yüğü	Özdeğer	Açıklanan Varyans	Güvenirlik	BYG	AVE
Faydacı Değer	Rekreatif amaçlı spor yapmak fiziki performansımı arttırıyor.	.913	3.026	75.654	.891	.93	.76
	Rekreatif amaçlı spor yapmak fiziki sağlığıma katkı sağlıyor.	.900					
	Rekreatif amaçlı spor yapmak fiziki açıdan iyi olmamı kolaylaştırıyor.	.870					
	Rekreatif amaçlı spor yapmak genel olarak fiziğim açısından faydalıdır	.791					
KMO örneklem yeterlik testi							.804
Barlett küresellik testi Ki-Kare							399.809
Df							6
Sig.							.000

Hazcı değer için yapılan AFA testi sonucunda verinin tek boyutta toplandığı görülmektedir. KMO değeri örneklem değerinin yeterli düzeyde olduğunu göstermektedir (KMO= .738). Verinin faktör analizine uygun olup olmadığını göstermekte olan Barlett küresellik testi sonucunun ($\chi^2=188.763$; $p<.001$) anlamlı olduğu belirlenmiştir. Hazcı değer ile ilgili beş maddenin açıklanan ortalama varyans (AVE) değeri yaklaşık 0.50; birleşik yapı güvenirligi (BYG) ise .83 olarak belirlenmiştir. İlgili maddelerde ortaya çıkan faktörün yükleri 0.837 - 0.567 aralığındadır. Hazcı değere yönelik ifadelerin yapısal geçerlilik ve güvenirlilik değerlerinin Hair ve ark.'nın (2010) ve Nunnally'in (1978) önerdiği aralıkta yer alması, dört ifadeden oluşan tek faktörlü yapının geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir

Tablo 4. Hazcı Değere Yönelik Geçerlik ve Güvenirlik Analizi Değerleri

Boyutlar	İfadeler	Faktör Yüğü	Özdeğer	Açıklanan Varyans	Güvenirlik	BYG	AVE
Hazcı Değer	Rekreatif amaçlı spor yapmak heyecan verici oluyor.	.837	2.502	50.033	.724	.83	.50
	Rekreatif amaçlı spor yapma süreci güzel geçiyor.	.758					
	Rekreatif amaçlı spor yapmak tarz bir şeydir.	.681					
	Rekreatif amaçlı spor yaparken eğlenirim.	.665					
	Rekreatif amaçlı spor yapmayı zevk verici bulurum.	.567					
KMO örneklem yeterlik testi							.738
Barlett küresellik testi Ki-Kare							188.763
Df							10
Sig.							.000

Gelecek niyeti ifadeleri için yapılan AFA testi sonucunda veri setinin bir boyut altında oluştuğu görülmektedir. KMO değeri örneklem değerinin yeterli düzeyde olduğunu göstermektedir (KMO= .672). Veriler için faktör analizi yapılabilirliğini gösteriyor olan Barlett küresellik testinin sonucunun ($\chi^2=328.488$; $p<.001$) anlamlı olduğu belirlenmiştir. Ölçekte üç ifadenin açıklanan ortalama varyans (AVE) değeri yaklaşık 0.80 olarak, birleşik yapı güvenirligi (BYG) .92 olarak belirlenmiştir. İlgili ifadelerdeki faktör yükleri 0.939 - 0.808 aralığındadır. Ayrıca ifadelerin yapısal geçerlilik ve güvenirlilik değerlerinin Hair ve ark.'nın (2010) ve Nunnally'in önerdiği aralıkta yer alması, dört ifadeden oluşan tek faktörlü yapının geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir.

Tablo 5. Gelecekte Spor Yapma Niyetine Yönelik Geçerlik ve Güvenirlik Analizi Değerleri

Boyutlar		Faktör Yüğü	Özdeğer	Açıklanan Varyans	Güvenirlik	BYG	AVE
Gelecek Niyeti	Gelecekte rekreatif amaçlı spor yapmak niyetindeyim.	.939	2.413	80.447	.878	.92	.80
	Gelecekte rekreatif amaçlı spor yapacağımı tahmin ediyorum.	.938					
	Gelecekte rekreatif amaçlı spor yapmayı planlıyorum.	.808					
KMO örneklem yeterlik testi							.672
Barlett küresellik testi Ki-Kare							328.488
Df							3
Sig.							.000

Geçerlik ve güvenilirlik sağlandıktan sonra ölçüm modelinin yapı geçerliği ve güvenilirliği test edilmiştir. Tablo 3,4 ve 5'te görüldüğü üzere birleşik yapı güvenilirliği (BYG) ile ilgili sonuçlar Fornell ve Larcker'in (1981) önermiş olduğu .70 oranından yüksek olması nedeniyle burada güvenilirlik oranının sağlandığı görülmektedir. Bunun yanı sıra ortalama açıklanan varyansın (OAV) ve standart faktör yük sonuçlarının önerilmiş olan .50 değerinden yüksek olması sebebiyle, yakınsak geçerliğin sağlanmış olduğu saptanmıştır (Hair ve ark., 2010). Ayırt edici geçerliğin sağlanabilmesinde Fornell ve Larcker (1981) kriterine bakılmıştır. Bu sebeple ölçülen modeldeki her bir yapının ortalama açıklanan varyansının karekökü, yapıyla ilişkisi olan diğer yapılar ile aralarındaki korelasyonun yüksek oranda olması sebebiyle ayırt edici geçerliğin sağlanmış olduğu düşünülmektedir.

Bulgular

Korelasyon Analizi

Araştırma kapsamında incelenen değerlerin aralarındaki ilişkiyi belirleyebilmek amacıyla gerçekleştirilen korelasyon analizinin sonuçları faydacı değer gelecekte spor yapma niyeti ile pozitif ve anlamlı olarak ilişkili olduğunu ($r=, 329$ $p<0,01$) bunun yanı sıra hazcı değer de gelecekte spor yapma niyeti ile pozitif ve anlamlı olarak ilişkili olduğunu ($r=, 441$ $p<0,01$) göstermektedir (bkz. Tablo 6).

Tablo 6. Ayırt Edici Geçerlik ve Değişkenler Arası İlişki Analizi

Ayırt Edici Geçerlik*	Ortalama	St. Sapma	Faydacı	Hazcı	Gelecek niyet
Faydacı Değer	2.804	3.82219	(.871)		
Hazcı Değer	1.903	3.72289	.246**	(.707)	
Gelecek Niyeti	3.873	3.14671	.329**	.441**	(.894)

*Çapraz unsurlar faktörlerin OAV değerlerinin karekökünü ifade etmektedir. Çapraz olmayan unsurlar yapılar arasındaki korelasyon değerlerini göstermektedir.
** $p<0.01$ * $P <0.05$

Regresyon Analizi

Faydacı ve Hazcı değerlerin gençlerin gelecekte spor yapma niyetlerine olan etkisini belirleyebilmek amacıyla çoklu regresyon analizi yapılmış ve sonuçları Tablo 7'de gösterilmiştir. VIF değeriyle değişkenler arası çoklu bağlantı durumuna, Durbin-Watson değeriyle de oto-korelasyon durumuna bakılmıştır. VIF değerinin 2.5 ve altında olmasıyla çoklu bağlantı bulunmadığını (Allison, 1999), Durbin-Watson değerinin 2 değerine yaklaşması nedeniyle değişkenler arasında oto-korelasyon bulunmadığı görülmektedir (Field, 2013).

Tablo 7. Çoklu regresyon analizi

						Çoklu Bağlantı İstatistikleri	
Bağımsız Değişkenler	B	St. Hata	β	t	P	Tolerans	VIF
(Sabit)	-.040	631		-.063	.950		
Faydacı	.377	.114	.235	3.303	.001	.940	1.064
Hazcı	.587	.109	.109	5.395	.000	.940	1.064

Bağımlı Değişken: Gelecekte spor yapma niyeti
R= .496 R²=.246 Δ R²=.237 F=25.954 Anlamlılık.=.000 Durbin Watson= 1.520

Faydacı ve hazcı değer, gelecekte spor yapma niyetinin yaklaşık %24'ünü açıklamaktadır. Katılımcıların gelecekte spor yapma niyeti gerek faydacı değer (β = .377 p<0.05) gerekse hazcı değer tarafından anlamlı olarak (β = .587 p<0.05) etkilenmektedir. Diğer bir ifadeyle, gelecekte spor yapma niyetini açıklayan faydacı ve hazcı değer modeline göre faydacı değerlerindeki bir birimlik artış gençlerin gelecekteki spor yapma niyetleri üzerinde 0.38 birim artış meydana getirmektedir. Yine aynı şekilde hazcı değerlerindeki bir birimlik artış gençlerin gelecekteki spor yapma niyetleri üzerinde 0.59 birim artış meydana getirmektedir.

Sonuç ve Tartışma

Rekreasyon kavramı, anlam bakımından yaşam doyumu ile ilişkili olup, bireylerin rekreatif bir etkinlikte bulunması haz, sağlık ve başarma gereksinimiyle güdülenmiş bir elde edili ifade etmektedir (Tütüncü, 2012: 249). Rekreatif amaçlı sportif faaliyetlere katılan bireyler bir yandan sıkıntıdan ve monotonluktan kaçarken aynı zamanda kendilerini daha güçlü ve rahatlamış hissedebilmektedir (Ardahan ve Lapa, 2011:1334). Dolayısıyla rekreatif bir etkinlikte bulunmanın temelinde haz ve fayda ile harmanlanmış bir gerekçeden bahsedilmektedir Nitekim bu çalışmada, her iki faktörün de gençlerin gelecek yönlü rekreatif spor davranışını olumlu ve anlamlı şekilde etkilediği saptanmıştır.

Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuca göre, gençlerin gelecekte rekreatif amaçlı spor yapma davranışı üzerinde haz değerinin faydacı değere göre nispeten daha etkili olduğu belirlenmiştir. Deci ve Ryan (2008), içsel motivasyonla hareket eden bireylerin

davranışlarında sürekliliğin ve bağlılığın söz konusu olduğunu belirtmektedir. Gagne ve Deci (2005) açısından, içsel motivasyon sağlayan bir davranışın veya faaliyetin aynı zamanda ilgi çekici olmasıyla istemli bir tercihe dönüştüğü görülmektedir. Benzer şekilde Şanlı (2014), sportif alanda içsel motivasyonun dışsal motivasyondan daha önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Analizlerden elde edilen sonucun bir diğer yönü de gençlik ve teknoloji ilişkisine atıf yapmaktadır. Bilindiği üzere, çoğu genç yaştaki birey için dışarıya nasıl göründükleri, başkaları tarafından sevilip sevilmedikleri ya da kabul edilme kaygıları ön plandadır (Taylor, 2015:1223). Oluşan bu sonucun ve nedenselliğin esasen günümüz teknoloji kullanımıyla örtüştüğü düşünülmektedir. Toplumsal yaşam içinde özellikle de genç nüfus arasında sosyal medya kullanımı yaygınlaşmış, yeni iletişim ve ifade şekilleri oluşmuştur (Aydın, 2016: 374). Diğer bir ifade ile telefon gibi teknolojik ürünler diğer yaş gruplarında olduğu gibi genç bireylerin de yaşam biçimlerini, alışkanlıklarını ve etkileşim kültürlerini değiştirmiştir (Bulduklı ve Özer, 2016: 2964). Bu durumun bir anlamda gençlerin kendini daha çok kişiye fark ettirme noktasında sosyolojik bir zemin hazırladığı öne sürülebilir. Nitekim Armağan'ın (2013) yapmış olduğu araştırmada, gençlerin sosyal medyayı tercih etme nedenlerinin yeni arkadaş edinme, romantik etkileşim kurma, resim ve video paylaşma gibi istekler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Aynı eksende rekreatif amaçlı spor yapan gençlerin bu davranışı gelecekte de sürdürmeleri üzerinde fiziki/somut bir gerekçeden ya da faydacı bir değerden daha çok, beğenilme isteğiyle örtüşen haz odaklı bir duygu durumunun etkili olduğu görülmektedir.

Teknolojik gelişme ve şehirleşme ile birlikte bireylerde ve toplumda ortaya çıkan gerilimi azaltmada önemli bir araç olan rekreatif sporlar (Ramazanoğlu, Altıngül ve Özer, 2004: 177) bu unsurların aynı zamanda neden olduğu bireysel yalnızlığın azalmasında da (Uzuner ve Karagün, 2014) yapıcı bir rol oynamaktadır. Bunların dışında bu tür faaliyetlerin özellikle gençleri suç olaylarından uzak tutması (Yaman ve Arslan, 2009) ve gelecek neslin daha sağlıklı (Bırol ve Karaküçük, 2014) olması için bir gereklilik oluşturduğu görülmektedir. Bu nedenle, rekreatif spor davranışının gençler arasında yaygınlaştırılması ve bu davranışın sürdürülebilir olması önceliklidir. Bu noktada yapılacak tanıtımların, reklamların ve sosyal medya kampanyalarının gençlerin beğenilme, fark edilme ve toplumda var olma isteğine, bir diğer söylemle haz duygusuna atıf yapan bir dil seçmesi faydalı olacaktır.

Çalışmanın Adıyaman merkez ilçesinde ve belirli bir kamu tesisinde yapılmış olması bir kısıt olup, sonuçların genellenebilir olmadığını belirtmek gerekmektedir. Bu konuda yapılacak sonraki çalışmalarda örneklem büyüklüğü genişletilerek demografik faktörlerin analize dahil edilmesi ile daha kapsamlı sonuçlar elde edilebilir.

EXTENDED ABSTRACT

Recreative Sports Behavior in Young People: Hedonic and Utilitarian Values

Cem Yeşilyurt*

Caner Çalışkan**

Hande İnan***

Introduction

This study assesses the impact that hedonic and utilitarian values have on young people's likelihood to continue participating in recreational sports in the future. In order to gain a better understanding of the prevailing attitudes regarding a specific situation, Gursoy, Spangenberg and Rutherford (2006) recommend assessing hedonic and utilitarian factors in various disciplines like sociology, psychology, economics, and marketing. Examining the relevant factors underlying young individuals' future participation in recreational sports reveals two findings of importance for the current study. Whereas the first finding is that no study sufficiently dealing with this subject exists in the literature, the second is that this study is expected to make positive contributions to future planning efforts in this field.

* Dr., Adiyaman University, Tourism Faculty, Tourism Management Department, cyesilyurt@adiyaman.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-2193-5406

** Dr., Adiyaman University, Tourism Faculty, Tourism Management Department, ccaliskan@adiyaman.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-7774-1769

*** Dr., Adiyaman University, School of Physical Education and Sports, Physical Education and Sports Teaching Department, hinan@adiyaman.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-0095-8003

The hypotheses of the study are:

- H1:** Hedonic value has a positive and meaningful impact on young people's future participation in recreational sports.
- H2:** Utilitarian value has a positive and meaningful impact on young people's future participation in recreational sports.
- H3:** Hedonic value has a greater effect than utilitarian value on young people's future participation in recreational sports.

Method

Measurement Tool and Sample

Surveys were used to collect data for the study. The measurement tool was adopted from the study conducted by Lin, Wang and Chou (2012). A total of 162 young individuals selected through convenience sampling and who were actively engaging in recreational sports at a public facility in Adiyaman, Turkey took the survey.

Demographic Data

Of the participants, 46% were between 25 and 29 year olds and 52.5% were female. University graduates comprised the majority of participants (35.8%) followed by secondary school graduates (31.5%).

Findings

Correlation Analysis

A correlation analysis was conducted to determine the relation between the values examined as part of the study. The results of this analysis indicated that both utilitarian and hedonic values had a positive and meaningful relationship with the young people's will to engage in sports in the future.

Regression Analysis

A multiple regression analysis was performed to determine the impact of utilitarian value and hedonic value on young people's will to continue participating in sports in the future. Based on the utilitarian and hedonic value model used to explain young people's desire to engage in sports in the future, a unit increase in utilitarian value was found to cause an increase of 0.38 units in young people's desire to engage in sports in the future. Similarly, an increase of a single unit in hedonic value causes an increase of 0.59 units in young people's desire to participate in sports in the future.

Conclusion and Discussion

Based on the findings, it may be concluded that both hedonism and utilitarianism work to promote participation in recreational activities. This study concludes that both factors have a positive and meaningful impact on young people's future participation in recreational sports. Hedonic value is relatively more effective than utilitarian value in this regard. Deci and Ryan (2008) reported that individuals acting on internal motivation exhibit more continuity and loyalty. According to Gagne and Deci (2005), a behaviour or activity that ensures internal motivation morphs into a voluntary preference. In this sense, any promotions, advertisements and social media campaigns should adopt a language that refers to the desires of young people, such as being adored, recognised and a part of the society. In other words, the selected language should reflect a hedonist mentality.

Here, however, it should be emphasised that these results may not be generalised. One possible recommendation for future research is to apply it to more people and consider demographic factors.

Kaynakça/References

- Allison, P. D. (1999). *Multiple Regression: A Primer*. Thousand Oaks, CA: Pine Forge Press
- Ardahan, F. ve Lapa, T. Y. (2011). Açık Alan Rekreasyonu: Bisiklet Kullanıcıları ve Yürüyüşçülerin Doğa Sporunu Yapma Nedenleri ve Elde Ettikleri Faydalar. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1), 1327-1341.
- Armağan, A. (2013). Gençlerin Sanal Alanı Kullanım Tercihleri ve Kendilerini Sunum Taktikleri: Bir Araştırma. *Journal of International Social Research*, 6(27), 78-92.
- Aydın, İ. E. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanımları Üzerine Bir Araştırma: Anadolu Üniversitesi Örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 35, 373-386.
- Aydın, İ. E. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanımları Üzerine Bir Araştırma: Anadolu Üniversitesi Örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 35, 373-386.
- Bell, S. (2005). *Design For Outdoor Recreation*. London: Spon Press.
- Birol, S.Ş. ve Karaküçük, S. (2014). Sportif Rekreasyon Uygulama Politikaları Üzerine Bir Araştırma. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 16(27), 80-86.
- Botti, S. ve McGill, A. L. (2010). The Locus of Choice: Personal Causality And Satisfaction With Hedonic and Utilitarian Decisions. *Journal of Consumer Research*, 37(6), 1065-1078.
- Bulduklu, Y. ve Özer, N. P. (2016). Gençlerin Akıllı Telefon Kullanım Motivasyonları. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(8), 2963-2986
- Büyükoztürk, S. (2007). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- De Freitas, C. R. (2003). Tourism Climatology: Evaluating Environmental Information For Decision Making and Business Planning in The Recreation And Tourism Sector. *International Journal of Biometeorology*, 48(1), 45-54.
- Deci, E. L ve Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic Motivation And Self-Determination in Human Behavior*. New York: Springer Science and Business Media.
- Deci, E. L. ve Ryan, R. M. (2008). Facilitating Optimal Motivation and Psychological Well-Being Across Life's Domains. *Canadian Psychology/Psychologie Canadienne*. 49(1): 14-23.
- Dinç, M. (2015). Teknoloji Bağımlılığı ve Gençlik. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 31-65.
- Fırat, A. ve Aydın, A. E. (2016). Hedonik ve Faydacı Alışveriş Davranışı Üzerine Bir Araştırma. *Journal of International Social Research*, 9(43), 1840-1846.

- Field, A. (2013). *Discovering Statistics Using IBM SPSS Statistics*. London: Sage.
- Fornell, C. ve Larcker, D. F. (1981). Evaluating Structural Equation Models With Unobservable Variables and Measurement Error. *Journal of Marketing Research*, 18(1), 39-50.
- Funk, D. C., Filo, K., Beaton, A. A. ve Pritchard, M. (2009). Measuring The Motives of Sport Event Attendance: Bridging The Academic-Practitioner Divide To Understanding Behavior. *Sport Marketing Quarterly*, 18(3), 126.
- Gagne, M. ve Deci, E. L. (2005). Self-Determination Theory and Work Motivation. *Journal of Organizational Behavior*. 26(4): 331-362.
- George, D. ve Mallery, M. (2011). *SPSS For Windows Step By Step: A Simple Guide And Reference, 17.0 Update* (10. Ed.). Boston: Pearson.
- Green, S.B. ve Salkind, N.J. (2007). *Using SPSS For Windows And Macintosh: Analyzing and Understanding Data. Upper Saddle River*. NJ: Pearson Education Inc.
- Gursoy, D., Spangenberg, E. R. ve Rutherford, D. G. (2006). The Hedonic and Utilitarian Dimensions of Attendees' Attitudes Toward Festivals. *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 30(3), 279-294.
- Hair, J.F.Jr, Black W.C., Babin, B.J. ve Anderson, R.E. (2010) *Multivariate Data Analysis* (7th Ed). NJ: Prentice Hall.
- Hanani, E. S. (2017). The Study On Value of Recreational Sports Activity of Urban Communities. *KEMAS: Jurnal Kesehatan Masyarakat*, 12(2), 286-291.
- Hoffman, J. R., Kang, J., Faigenbaum, A. D. ve Ratamess, N. A. (2005). Recreational Sports Participation is Associated With Enhanced Physical Fitness in Children. *Research in Sports Medicine*, 13(2), 149-161.
- Jennings, G. (2007). Water-based tourism, sport, leisure, and recreation experiences. Oxford: Butterworth – Heinemann Elsevier
- Karaküçük, S. (2008). *Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Kanters, M. A. ve Forester, S. (1997). The Motivations and Self-Esteem of Intramural Sports Participants. *Recreational Sports Journal*, 21(3), 3-7.
- Klaus, P. ve Maklan, S. (2011). Bridging The Gap For Destination Extreme Sports: A Model of Sports Tourism Customer Experience. *Journal of Marketing Management*, 27(13-14), 1341-1365.
- Kuzgun, Y. (2000). *Meslek Danışmanlığı, Uygulamalar, Kuramlar*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Lin, H. H., Wang, Y. S. ve Chou, C. H. (2012). Hedonic And Utilitarian Motivations For Physical Game Systems Use Behavior. *International Journal of Human-Computer Interaction*, 28(7), 445-455.
- Ntoumanis, N. Edmunds, J. ve Duda, J. L. (2009). Understanding The Coping Process From A Self-Determination Theory Perspective. *British Journal of Health Psychology*. 14(2): 249-260.
- Nunnally, J.C. (1978) *Psychometric Theory* (2nd Ed.). New York, NY: Mcgraw-Hill.
- Pelletier, L. G., Tuson, K. M., Demers, I. G., Noels, K. ve Beaton, A. M. (1998). Why Are You Doing Things For The Environment? The Motivation Toward The Environment Scale (MTES). *Journal of Applied Social Psychology*. 28(5): 437-468.
- Ramazanoğlu, F., Altungül, O. ve Özer, A. (2004). Sportif Açıdan Rekreasyon Etkinliklerinin Değerlendirmesi. *Fırat Üniversitesi Doğu Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 199-202.
- Reichert, F. F., Barros, A. J., Domingues, M. R. ve Hallal, P. C. (2007). The Role of Perceived Personal Barriers To Engagement in Leisure-Time Physical Activity. *American Journal of Public Health*, 97(3), 515-519.
- Ryan, R. M. (1991). A Motivational Approach To Self: Integration in Personality Edward L., Deci And Perspectives On Motivation, 38(237), 237-288.
- Sarrazin, P., Boiché, J. ve Pelletier, L. (2007). A self-determination theory approach to dropout in athletes. In M. S. Hagger, & N. L.D Chatzisarandis (Eds.), *Intrinsic motivation and self-determination in exercise and sport* (pp. 229e241). Champaign, Illinois: Human Kinetics
- Sevil T (2012). *Boş Zaman ve Rekreasyon: Kavram ve Özellikler*, Boş Zaman ve Rekreasyon Yönetimi, içinde (Ed: Serdar Kocaekşi), 2-26, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Web-Ofset.
- Snodgrass, M. L. ve Tinsley, C. E. (1990). Recreation and Wellness: Identifying Motivations For Participation in Recreational Sports. *Recreational Sports Journal*, 15(1), 34-38.
- Stern, H. P., Bradley, R. H., Prince, M. T. ve Stroh, S. E. (1990). Young Children in Recreational Sports: Participation Motivation. *Clinical Pediatrics*, 29(2), 89-94.

- Şanlı, S. (2014). Polis Akademisi Öğrencilerinin Genel Öz Yeterlik İnançları ve Sporda Güdülenme Kaynaklarının İncelenmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 25(4): 172-183.
- Taylor, I. H. (2015). Facebook & The Being Liked Motive. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1(4), 1473-1486.
- Tekin, A., Nebioğlu, F. Özdağ, S., Akçakoyun, F. ve Yaman, Ç. (2009). Turizm Destinasyonunda Bulunma Kriterine Göre Belediye Rekreasyon Hizmetlerinin Karşılaştırılması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 1(6): 848-857.
- Todaro, E. (1993). The Impact of Recreational Sports on Student Development: A Theoretical Model. *Recreational Sports Journal*, 17(3), 23-26.
- Tütüncü, Ö., Aydın, İ. Küçükusta, D. Avcı, N. ve Taş, İ. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Rekreasyon Faaliyetlerine Katılımını Etkileyen Unsurların Analizi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 2(22): 69-83.
- Tütüncü, Ö. (2012). Rekreasyon ve Rekreasyon Terapisinin Yaşam Kalitesindeki Rolü. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 23(2), 248-252.
- Uzuner, M. E. ve Karagün, E. (2014). Rekreatif Amaçlı Spor Yapan Bireylerin Yalnızlık Düzeylerinin İncelenmesi. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 27, 107-120.
- Voss, K. E., Spangenberg, E. R. ve Grohmann, B. (2003). Measuring The Hedonic and Utilitarian Dimensions of Consumer Attitude. *Journal of Marketing Research*, 40(3), 310-320.
- World Health Organization (WHO) (2012). Prioritizing areas for action in the field of population based prevention of childhood obesity: A set of tools for Member States to determine and identify priority areas for action. <https://www.who.int/dietphysicalactivity/childhood/tools/en/> Adresinden alınmıştır.
- World Health Organization (WHO) (2018). Noncommunicable Diseases and Their Risk Factors <https://www.who.int/ncds/prevention/physical-activity/inactivity-global-health-problem/en/> Adresinden alınmıştır.
- Yaman, M. ve Arslan, S. (2009). Çocuk ve Gençlik Suçlarının Önlenmesinde Rekreatif Sporlar. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(1), 445-459.
- Yeşilyurt, C. (2019). Rekreatif Bisikletçilerde, Motivasyon, Öznel İyi Oluş ve Temel Psikolojik İhtiyaç Doyumu Arasındaki İlişkinin Analizi. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yoshida, M., James, J. D. ve Cronin, J. J. (2013). Value Creation: Assessing The Relationships Between Quality, Consumption Value and Behavioural Intentions at Sporting Events. *International Journal of Sports Marketing and Sponsorship*, 14(2), 51-73.